หนังสือรับรองบริษัท คืออะไร ขอออนไลน์ได้ที่ไหน ใช้ได้กี่เดือน และตรวจอำนาจกรรมการอย่างไร

โดย เอกสยาม ชัยศร ที่ปรึกษากฎหมาย
บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด

> เนื้อหานี้เป็นข้อมูลกฎหมายทั่วไป ไม่ใช่ความเห็นทางกฎหมายเฉพาะกรณี การพิจารณาแต่ละเรื่องต้องอาศัยข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของเรื่องนั้น ฉบับออนไลน์ที่ปรับปรุงล่าสุดอยู่ที่ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

สาระสำคัญโดยสรุป

- หนังสือรับรองบริษัทคือคำรับรองของนายทะเบียนว่าข้อความในทะเบียน ณ วันที่ออกเป็นอย่างไร บุคคลทุกคนขอได้เมื่อเสียค่าธรรมเนียม ไม่จำกัดเฉพาะกรรมการหรือผู้ถือหุ้น (มาตรา 1020)
- รายการที่ปรากฏมาจากข้อความที่กฎหมายบังคับให้จดทะเบียน โดยเฉพาะชื่อกรรมการ และจำนวนหรือชื่อกรรมการซึ่งลงชื่อผูกพันบริษัทได้ (มาตรา 1111 (5) (6))
- เมื่อนายทะเบียนประกาศย่อรายการในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ถือว่าบุคคลทั้งปวงรู้ข้อความที่จดทะเบียน ส่วนข้อความที่ยังไม่จดทะเบียน บริษัทยกขึ้นอ้างเอาประโยชน์แก่บุคคลภายนอกไม่ได้ (มาตรา 1022 1023)
- ค่าธรรมเนียมกำหนดโดยกฎกระทรวง เอกสารของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าระบุหนังสือรับรองรายการละ 40 บาท และในบริการ e-Certificate ผ่านธนาคารระบุหนังสือรับรองนิติบุคคลฉบับละ 200 บาท บวกค่าบริการของธนาคาร รับรองสำเนาเอกสารหน้าละ 50 บาท (มาตรา 1020/1)
- หนังสือรับรองอิเล็กทรอนิกส์ลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์และตรวจสอบได้ด้วยคิวอาร์โค้ดหรือเลขอ้างอิง ศาลจะปฏิเสธไม่รับฟังเพียงเพราะเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้ รวมถึงฉบับที่พิมพ์ออก (พ.ร.บ.ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 11)

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

- กฎหมายไม่ได้กำหนดอายุของหนังสือรับรอง ระยะเวลาเป็นเงื่อนไขของผู้รับ เช่น รายการเอกสารของกรมสรรพากรที่กำหนดให้ออกไม่เกิน 3 เดือนนับถึงวันยื่นคำขอ
- กรรมการที่ลงนามนอกเหนือเงื่อนไขอำนาจในหนังสือรับรอง ไม่ผูกพันบริษัท เว้นแต่บริษัทให้สัตยาบันหรือเข้าหลักตัวแทนเชิด ส่วนผู้ปลอมหรือใช้หนังสือรับรองปลอมมีความผิดฐานปลอมเอกสารราชการ (มาตรา 821 ถึง 823 1167 ป.อ. มาตรา 265 268)

กฎหมายที่ใช้อ้างอิงในบทความนี้

1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1015 ถึงมาตรา 1023 มาตรา 1111 มาตรา 1157 และมาตรา 1166 ถึงมาตรา 1167 *ทะเบียนบริษัท หนังสือรับรอง และอำนาจกรรมการ*

2. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 70 และมาตรา 821 ถึงมาตรา 823 *ผู้แทน นิติบุคคล ตัวแทนเชิด และการกระทำนอกอำนาจ*

3. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มาตรา 11 *การรับฟังหนังสือรับรองอิเล็กทรอนิกส์และสิ่งพิมพ์ออก*

4. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 ถึงมาตรา 268 และพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 มาตรา 13 และมาตรา 42 *ความรับผิดเมื่อเอกสารปลอมหรือไม่จดทะเบียน*

คำตอบโดยสรุป

หนังสือรับรองบริษัทคือเอกสารที่นายทะเบียนออกรับรองข้อความที่บริษัทจดทะเบียนไว้ ณ วันที่ออก เช่น ชื่อ ทุน ที่ตั้ง กรรมการ และกรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อแทนบริษัท ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1020 ให้บุคคลทุกคนขอได้เมื่อเสียค่าธรรมเนียม และกฎหมายไม่ได้กำหนดอายุของเอกสาร ระยะเวลาที่ใช้ได้เป็นเงื่อนไขของผู้รับเอกสาร

หนังสือรับรองบริษัทคืออะไร: คำรับรองของนายทะเบียนตามมาตรา 1020

หนังสือรับรอง บริษัท คือ เอกสาร ที่ นายทะเบียน หุ้นส่วน บริษัท ออก เพื่อ รับรอง ว่า ข้อความ ที่ บริษัท ได้ จด ทะเบียนไว้ ณ วันที่ออกเป็นอย่างไร ฐานทางกฎหมายคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1020 ซึ่งให้บุคคลทุกคนตรวจเอกสารของนายทะเบียน และขอคัดสำเนาหรือเนื้อความพร้อมคำรับรองว่าถูกต้องได้เมื่อเสียค่าธรรมเนียม

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

หนังสือรับรองบริษัท (ในทางปฏิบัติเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าหนังสือรับรองนิติบุคคล) ไม่ใช่เอกสารที่บริษัทออกเอง และไม่ใช่เอกสารที่กฎหมายเรียกชื่อไว้โดยตรง ถ้อยคำในตัวบทที่เป็นฐานของเอกสารนี้อยู่ในมาตรา 1020 วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่าบุคคลทุกคน "ชอบที่จะตรวจเอกสารซึ่งนายทะเบียนเก็บรักษาไว้ได้ หรือ จะ ขอให้ คัดสำเนา หรือ เนื้อ ความใน เอกสาร ฉบับ ใดๆ พร้อมด้วย คำรับรอง ว่า ถูกต้อง มอบให้ ก็ได้"[1] หนังสือรับรองจึงเป็น "เนื้อความในเอกสาร" ที่นายทะเบียนสรุปจากทะเบียนพร้อมคำรับรองว่าถูกต้อง ผู้ขอไม่จำเป็นต้องเป็นกรรมการหรือผู้ถือหุ้น เพราะสิทธิตามวรรคหนึ่งเป็นของ "บุคคลทุกคน" ที่เสียค่าธรรมเนียม

มาตรา 1020 วรรคสองแยกเอกสารอีกประเภทหนึ่งไว้ต่างหาก คือ ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน ซึ่งเฉพาะ "ผู้มีส่วน ได้เสีย ของ ห้างหุ้นส่วน หรือ บริษัท" ขอ ได้ และมาตรา 1111 วรรค ท้าย ให้ พนักงาน ทะเบียน ทำ ใบสำคัญ แสดง การ จดทะเบียน ส่งมอบ แก่ บริษัท ฉบับ หนึ่ง เมื่อ จดทะเบียน จัดตั้ง[2] ใบสำคัญ แสดง การ จดทะเบียน พิสูจน์ ว่า บริษัท ได้ จดทะเบียน ตั้งขึ้น แล้ว ส่วน หนังสือรับรอง บอก สภาพ ของ ทะเบียน ณ วันที่ ขอ เช่น กรรมการชุดปัจจุบันและอำนาจลงนาม เอกสารสองประเภทนี้จึงตอบคำถามต่างกัน ผู้รับเอกสารที่ต้องการทราบว่าใครลงนามผูกพันบริษัทได้ในวันนี้ต้องใช้หนังสือรับรองฉบับที่ออกใกล้วันทำธุรกรรม ไม่ใช่ใบสำคัญที่ออกตั้งแต่วันตั้งบริษัท

ฐานะของบริษัทในฐานะผู้ถือสิทธิและหน้าที่มาจากการจดทะเบียน มาตรา 1015 บัญญัติว่าบริษัท "เมื่อได้จดทะเบียนตามบัญญัติแห่งลักษณะนี้แล้ว ท่านจัดว่าเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นทั้งหลาย"[2] และมาตรา 1016 ให้การ จดทะเบียน จัดตั้ง การ แก้ไข ข้อความ ที่ จดทะเบียน ไว้ และ การ จดทะเบียนอื่นตามลักษณะ 22 ทำ ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่หรือตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทะเบียนจึงเป็นที่เดียวที่บันทึกการมีอยู่ของบริษัทและการเปลี่ยนแปลงทุกครั้ง หนังสือรับรองคือภาพของทะเบียนนั้น ณ วันที่ออก ผู้ที่เพิ่งเริ่มจัดตั้งบริษัทอ่านขั้นตอนจดทะเบียนได้ในบทความ จดทะเบียน บริษัทจำกัด ขั้นตอน เอกสาร และ ค่าใช้จ่าย และ พื้นฐาน ของ นิติบุคคล ใน บทความ บริษัทจำกัดคืออะไร

หนังสือรับรองบริษัทเป็นคนละเอกสารกับหนังสือรับรองถิ่นที่อยู่เพื่อการรัษฎากร (แบบ ร.อ.22) ซึ่งกรมสรรพากรออกให้เพื่อใช้สิทธิตามอนุสัญญาภาษีซ้อน เอกสารฉบับหลังรับรองสถานะผู้มีถิ่นที่อยู่ทางภาษีของไทย ไม่ได้รับรองรายการจดทะเบียนของนิติบุคคล ผู้ที่ต้องการเอกสารฉบับหลังอ่านหลักเกณฑ์ได้ในบทความ หนังสือรับรองถิ่นที่อยู่ ร.อ.22 กับอนุสัญญาภาษีซ้อน ของ eksiamtax.com ซึ่งดูแลเรื่องภาษีโดยเฉพาะ

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

รายการจดทะเบียนที่ปรากฏในหนังสือรับรองและที่มาตามมาตรา 1111

รายการในหนังสือรับรองบริษัทมาจากข้อความที่กฎหมายบังคับให้จดทะเบียน ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1111 กำหนดรายการ เช่น จำนวนหุ้น ค่าหุ้นที่ใช้แล้ว ชื่อกรรมการทุกคน จำนวนหรือชื่อกรรมการที่ลงชื่อผูกพันบริษัท และที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ ส่วนการเปลี่ยนกรรมการต้องจดทะเบียนภายในสิบสี่วันตามมาตรา 1157

มาตรา 1111 วรรคหนึ่งบังคับให้กรรมการขอจดทะเบียนบริษัทเมื่อค่าหุ้นคราวแรกใช้เสร็จแล้ว และวรรคสองกำหนดรายการแปดอนุมาตรา รายการที่มีผลต่อบุคคลภายนอกมากที่สุดคือ (5) "ชื่อ อาชีวะ และที่สำนักของกรรมการทุกคน" และ (6) "ถ้าให้กรรมการต่างมีอำนาจจัดการของบริษัทได้โดยลำพังตัวให้แสดงอำนาจของกรรมการนั้น ๆ ว่าคนใดมีเพียงใด และ**บอกจำนวนหรือชื่อกรรมการซึ่งจะลงชื่อเป็นสำคัญผูกพันบริษัทได้**นั้นด้วย"[2] ข้อความในอนุมาตรา (6) คือที่มาของช่อง "กรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อแทนบริษัท" ในหนังสือรับรอง ซึ่งมักเขียนในรูปเงื่อนไข เช่น กรรมการสองคนลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัท

รายการอื่นที่หนังสือรับรองแสดงมีที่มาจากอนุมาตราที่เหลือและจากการจดทะเบียนภายหลัง ได้แก่ จำนวนหุ้นและเงินที่ได้ใช้แล้วหุ้นละเท่าใดตาม (1) ถึง (4) ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่และสาขาตาม (8) และทุนจดทะเบียนซึ่งมาจากหนังสือบริคณห์สนธิ ความหมายของทุนจดทะเบียนกับทุนชำระแล้วอธิบายไว้ในบทความ ทุนจดทะเบียนบริษัท คืออะไร ต้องมีเงินจริงไหม ข้อสังเกตในทางปฏิบัติคือ หนังสือรับรองแสดงข้อความตามที่จดทะเบียน ไม่ได้แสดงข้อเท็จจริงที่ยังไม่ได้นำไปจดทะเบียน เช่น มติที่ประชุมผู้ถือหุ้นที่ถอดถอนกรรมการแล้วแต่ยังไม่ได้ยื่นจดทะเบียน

เพราะเหตุนี้ กฎหมายจึงบังคับให้บริษัทนำการเปลี่ยนแปลงไปจดทะเบียนภายในกำหนดเวลา มาตรา 1157 บัญญัติว่า "เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการ ให้บริษัทนำความไปจดทะเบียน**ภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง**" และพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 มาตรา 13 ให้บริษัทจำกัดที่ไม่จดทะเบียนตามมาตรา 1157 "มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองหมื่นบาท"[3] การนับสิบสี่วันใช้หลักของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/3 วรรคสอง ที่ "มิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน" และมาตรา 193/8 ซึ่งเลื่อนวันสุดท้ายไปเป็นวันที่เริ่มทำการใหม่ เมื่อวันสุดท้ายเป็นวันหยุดทำการตามประกาศเป็นทางการหรือตามประเพณี[3] ผลทางแพ่งของการไม่จดทะเบียนอยู่ในมาตรา 1023 ซึ่งอธิบายในหัวข้อถัดไป

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

ผลทางกฎหมายของการจดทะเบียนต่อบุคคลภายนอกตามมาตรา 1022 และ 1023

การจดทะเบียนมีผลต่อบุคคลภายนอกสองทาง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1022 ให้ถือว่าบุคคลทั้งปวงรู้ข้อความที่จดทะเบียนเมื่อนายทะเบียนประกาศย่อรายการในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ส่วนมาตรา 1023 ห้ามบริษัทถือเอาประโยชน์แก่บุคคลภายนอกจากข้อความที่บังคับให้จดทะเบียนแต่ยังไม่ได้จดทะเบียน ขณะที่บุคคลภายนอกถือเอาประโยชน์ได้

มาตรา 1021 ให้นายทะเบียน "แต่งย่อรายการซึ่งได้ลงทะเบียนส่งไปลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เป็น คราว ๆ" และมาตรา 1022 บัญญัติ ผล ของ การ ประกาศ ว่า "ท่าน ให้ ถือว่า บรรดา เอกสารและข้อความซึ่งลงทะเบียนอันได้กล่าวถึงในย่อรายการนั้น **เป็นอันรู้แก่บุคคลทั้งปวง**ไม่เลือกว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องด้วยห้างหุ้นส่วนหรือด้วยบริษัทนั้น หรือที่ไม่เกี่ยวข้อง"[4] ถ้อยคำนี้เป็นข้อสันนิษฐานว่ารู้ที่ใช้กับบุคคลทุกคน ผลในทางปฏิบัติคือ ผู้ที่ทำสัญญากับบริษัทหลังการประกาศจะอ้างว่าไม่ทราบข้อจำกัดอำนาจกรรมการที่จดทะเบียนไว้ไม่ได้ แม้ไม่เคยขอหนังสือรับรองมาตรวจเลย

มาตรา 1023 วรรคหนึ่งเป็นด้านกลับ ตัวบทบัญญัติว่า บริษัท "จะถือเอาประโยชน์แก่บุคคลภายนอกเพราะเหตุที่มีสัญญาหรือเอกสาร หรือข้อความอันบังคับให้จดทะเบียนตามลักษณะนี้**ยังไม่ได้ จนกว่าจะได้จดทะเบียนแล้ว** แต่ฝ่ายบุคคลภายนอกจะถือเอาประโยชน์เช่นว่านั้นได้"[4] ตัวอย่างเพื่อประกอบความเข้าใจ บริษัทมีมติถอดถอนกรรมการคนหนึ่ง แต่ยังไม่ได้จดทะเบียนตามมาตรา 1157 ระหว่างนั้นอดีตกรรมการผู้นั้นยังปรากฏชื่อเป็นกรรมการผู้มีอำนาจในหนังสือรับรอง และนำหนังสือรับรองไปลงนามสัญญากับคู่ค้าที่สุจริต บริษัทจะยกการถอดถอนซึ่งยังไม่ได้จดทะเบียนขึ้นต่อสู้คู่ค้าเพื่อปฏิเสธความผูกพันไม่ได้ ส่วนคู่ค้าเลือกได้ว่าจะยึดข้อความในทะเบียน หรือจะอ้างการถอดถอนนั้นเองหากเป็นประโยชน์แก่ตน

มาตรา 1023 มีข้อยกเว้นในวรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า "ผู้เป็นหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทซึ่งได้รับชำระหนี้ก่อนจดทะเบียนนั้นย่อมไม่จำต้องคืน" มาตรา 1022 และมาตรา 1023 ต้องอ่านคู่กัน มาตรา 1022 เริ่มทำงานเมื่อมีการประกาศโฆษณา ส่วนมาตรา 1023 ทำงานในช่วงที่ยังไม่ได้จดทะเบียน ช่วงระหว่างจดทะเบียนแล้วกับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นจุดที่ตัวบทไม่ได้บัญญัติผลไว้ตรง ๆ และเป็นจุดที่กฎหมาย เยอรมัน กำหนด ระยะ ผ่อนผัน ไว้ ชัดเจน กว่า ดังที่ อธิบาย ใน หมวด กฎหมาย เปรียบเทียบ ในทางปฏิบัติ ผู้ทำธุรกรรมมูลค่าสูงจึงตรวจข้อมูลทะเบียนล่าสุดในวันลงนาม แทนการอาศัยหนังสือรับรองที่ออกไว้หลายสัปดาห์

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

หนังสือรับรองจึงมีน้ำหนักเป็นพยานหลักฐานว่าทะเบียนมีข้อความอย่างไร ณ วันที่ออก แต่ไม่ได้รับรองว่าข้อความนั้นยังคงอยู่ในวันที่ใช้ และไม่ได้รับรองว่าบุคคลที่นำเอกสารมาแสดงคือกรรมการตัวจริง ข้อพิจารณาที่ตามมาคือ ผู้รับเอกสารต้องตรวจสองชั้นเสมอ ชั้นแรกตรวจเอกสารว่าออกโดยนายทะเบียนจริงและออกเมื่อใด ชั้นที่สองตรวจตัวบุคคลผู้ลงนามกับรายชื่อในเอกสาร หัวข้อการตรวจอำนาจกรรมการด้านล่างอธิบายลำดับการตรวจโดยละเอียด

การขอตรวจเอกสาร ขอคัดสำเนา และขอหนังสือรับรอง: ช่องทางและค่าธรรมเนียมตามมาตรา 1020/1

การขอหนังสือรับรองบริษัททำได้ที่สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ระบบ DBD e-Service และสาขาธนาคารที่ร่วมโครงการ ค่าธรรมเนียมกำหนดโดยกฎกระทรวงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1020/1 ซึ่งกำหนดอัตราต่างกันตามรูปแบบการทำธุรกรรมได้ เอกสารของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าระบุหนังสือรับรองรายการละ 40 บาท และในบริการผ่านธนาคารฉบับละ 200 บาท

อำนาจกำหนดค่าธรรมเนียมเดิมอยู่ในมาตรา 1018 ซึ่งให้เสียค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน "ตามกฎข้อบังคับซึ่งรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงตั้งไว้" และมาตรา 1020 ซึ่งอ้างค่าธรรมเนียม "ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง" พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 23) พ.ศ. 2565 เพิ่มมาตรา 1020/1 ให้รัฐมนตรีออกกฎกระทรวง "กำหนด ลด หรือ ยกเว้นค่าธรรมเนียม" ตามมาตรา 1018 และมาตรา 1020 และวรรคสองบัญญัติว่า "กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง **จะกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันตามรูปแบบการทำธุรกรรมก็ได้**"[1] วรรคสองนี้คือฐานที่ทำให้ค่าธรรมเนียมของคำขอทางอิเล็กทรอนิกส์และคำขอที่สำนักงานแตกต่างกันได้โดยชอบ

เอกสารของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่ตรวจได้ระบุอัตราไว้สองแบบ คู่มือการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัดระบุค่าธรรมเนียมหนังสือรับรองรายการละ 40 บาท ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนฉบับละ 100 บาท และรับรองสำเนาเอกสารคำขอจดทะเบียนหน้าละ 50 บาท ส่วนเอกสารการให้บริการ ฉบับพฤษภาคม 2569 เรื่องการให้บริการออกหนังสือรับรองและรับรองสำเนาเอกสารนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านธนาคาร ระบุว่าหนังสือรับรองนิติบุคคลของห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด ค่าธรรมเนียมตามกฎกระทรวงฉบับละ 200 บาท การรับรองสำเนาเอกสารจดทะเบียน งบการเงิน หรือบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นหน้าละ 50 บาท และเมื่อขอผ่านธนาคาร ธนาคารเก็บค่าบริการเพิ่มฉบับละ 150 บาทสำหรับหนังสือรับรอง สำหรับสำเนาเอกสาร 100 บาทสำหรับห้าหน้าแรก และหน้าละ 20 บาทสำหรับหน้าถัดไป[5] หน่วยของอัตราต่างกัน คือรายการกับฉบับ ค่าธรรมเนียมที่ชำระจริงจึงขึ้นกับจำนวนรายการที่ขอรับรองและช่อง

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

ทางที่ขอ เอกสารฉบับหลังระบุว่ามีธนาคาร 9 แห่งร่วมให้บริการ ธนาคารเป็นผู้พิมพ์เอกสารและใบเสร็จหลังจากกรมส่งไฟล์ไปให้ อัตราเหล่านี้เป็นอัตรา ณ วันที่เอกสารออก และอาจเปลี่ยนเมื่อกฎกระทรวงเปลี่ยน

ช่องทางที่ไม่ต้องไปสำนักงานคือระบบ DBD e-Service คู่มือการใช้งานระบบให้บริการหนังสือรับรองและรับรองสำเนาเอกสารนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ระบุว่า ระบบคำนวณค่าธรรมเนียมให้อัตโนมัติ ชำระได้ด้วย Thai QR บัตรเครดิตหรือบัตรเดบิต เคาน์เตอร์ธนาคาร อินเทอร์เน็ตแบงก์กิ้ง ATM หรือการโอนข้ามธนาคาร และเลือกรับเอกสารเป็นไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ ทางไปรษณีย์ EMS รับด้วยตนเองที่สำนักงานของกรมหรือ รับ ผ่าน ธนาคาร คู่มือ ยัง ระบุ ว่า คำขอ ของ นิติบุคคล ใน ห้า จังหวัด ชายแดน ภาคใต้ ได้รับ ส่วนลด ค่าธรรมเนียม[5] ผู้ขอผ่านระบบไม่จำเป็นต้องเป็นกรรมการของบริษัท เพราะสิทธิตามมาตรา 1020 วรรคหนึ่งเป็นของบุคคลทุกคน ผู้ที่ตรวจสอบคู่ค้าก่อนทำสัญญาจึงขอหนังสือรับรองของบริษัทคู่ค้าได้เอง โดยไม่ต้องรอให้คู่ค้าส่งมาให้

การขอเอกสารเองมีประโยชน์ในทางพยานหลักฐานมากกว่าการรับสำเนาจากคู่ค้า สำเนาที่คู่ค้าถ่ายส่งมาเป็นเพียงสำเนาของเอกสารที่ผู้รับไม่รู้ว่าออกเมื่อใดจริงและผ่านการแก้ไขหรือไม่ ส่วนเอกสารที่ผู้รับขอจากนายทะเบียนเองมาจากต้นทางโดยตรง ต้นทุนของการขอเองคือค่าธรรมเนียมหลักร้อยบาทและเวลาไม่กี่นาที ซึ่งน้อยมากเมื่อเทียบกับมูลค่าของสัญญาที่จะลงนาม ข้อนี้กลับมาเป็นประเด็นในหมวดนิติเศรษฐศาสตร์ ซึ่งวิเคราะห์ว่ากฎหมายจัดสรรต้นทุนการตรวจสอบระหว่างบริษัทกับบุคคลภายนอกอย่างไร

หนังสือรับรองอิเล็กทรอนิกส์และพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 11

หนังสือรับรองอิเล็กทรอนิกส์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์และตรวจสอบได้ด้วยคิวอาร์โค้ด ข้อความขนาดเล็ก เลขอ้างอิง และลายน้ำ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มาตรา 11 ห้ามปฏิเสธการรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานเพียงเพราะเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และใช้กับสิ่งพิมพ์ออกด้วย

เอกสารของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเรื่อง e-Certificate อธิบายว่าหนังสือรับรองที่ออกทางระบบนี้ใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Digital Signature) และมีจุดตรวจสอบสี่อย่าง ได้แก่ คิวอาร์โค้ด (QR Code) ที่มุมขวาล่างของเอกสาร ข้อความขนาดเล็ก (Micro Text) ที่อ่านไม่ได้เมื่อถ่ายสำเนา เลขอ้างอิง (Reference

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

Number) ที่ตรวจได้บนเว็บไซต์ของกรม และลายน้ำสัญลักษณ์ของกรม[5] จุดตรวจเหล่านี้ทำหน้าที่ต่างกัน คิวอาร์โค้ดและเลขอ้างอิงเชื่อมเอกสารกลับไปยังฐานข้อมูลของผู้ออก ส่วนข้อความขนาดเล็กและลายน้ำทำให้การถ่ายสำเนาหรือการพิมพ์ปลอมตรวจพบได้ด้วยตาเปล่า

ในทางพยานหลักฐาน พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มาตรา 11 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "**ห้ามมิให้ปฏิเสธการรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐาน**ในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายทั้งในคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีอื่นใด เพียงเพราะเหตุว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์" วรรคสองให้ศาลชั่งน้ำหนักโดยพิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของวิธีการสร้าง เก็บรักษา หรือสื่อสารข้อมูล ความครบถ้วนและการไม่เปลี่ยนแปลงของข้อความ และวิธีการระบุตัวผู้ส่งข้อมูล ส่วนวรรคสามบัญญัติว่า "ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับ**สิ่งพิมพ์ออก**ของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วย"[6] หนังสือรับรองอิเล็กทรอนิกส์ที่พิมพ์ออกจึงรับฟังได้ และน้ำหนักขึ้นกับว่าตรวจกลับไปยังลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเลขอ้างอิงของกรมได้หรือไม่

ข้อพิจารณาในทางปฏิบัติ คือ ผู้รับหนังสือรับรองอิเล็กทรอนิกส์ควรรับเป็นไฟล์ต้นฉบับที่มีลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือตรวจเลขอ้างอิงบนเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าทุกครั้งที่รับฉบับพิมพ์ เพราะวรรคสองของมาตรา 11 ให้น้ำหนักแก่ "ความครบถ้วน และไม่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อความ" ไฟล์ที่ผ่านการแปลงเป็นภาพหรือพิมพ์ซ้ำหลายทอดสูญเสียคุณสมบัติที่ทำให้ตรวจความครบถ้วนได้ หน่วยงานรัฐที่ยังกำหนดให้ผู้ยื่นแนบสำเนาหนังสือรับรองแบบกระดาษ ก็ตรวจเลขอ้างอิงเทียบกับฐานข้อมูลของกรมได้เช่นเดียวกัน

ในทางอาญา หนังสือรับรองที่นายทะเบียนออกมีฐานะเป็นเอกสารราชการ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 1 (8) นิยามเอกสารราชการว่าหมายถึง "เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่ และให้หมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้น ๆ ที่เจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่ด้วย"[6] สำเนาที่นายทะเบียนรับรองจึงเป็นเอกสารราชการด้วย ฐานะนี้กำหนดอัตราโทษเมื่อมีการปลอมเอกสาร ซึ่งอธิบายในหัวข้อความรับผิดด้านล่าง

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

อายุของหนังสือรับรองบริษัทที่หน่วยงานและธนาคารรับ: มาตรา 1020 ไม่ได้กำหนดอายุ

หนังสือรับรองบริษัทไม่มีอายุตามกฎหมาย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1020 ให้นายทะเบียนรับรองเนื้อความในเอกสาร ณ วันที่ออก โดยไม่ได้กำหนดวันสิ้นผล ระยะเวลาที่ใช้ได้จึงเป็นเงื่อนไขของผู้รับแต่ละราย เช่น รายการเอกสารของกรมสรรพากรที่กำหนดให้ใช้สำเนาหนังสือรับรองที่ออกให้ไม่เกินสามเดือนนับถึงวันยื่นแบบคำขอ

คำ ค้น ที่ ผู้ประกอบการ พิมพ์ มาก คือ หนังสือรับรอง บริษัท มีอายุ กี่ เดือน และ ใช้ได้ กี่ เดือน คำตอบ ทาง กฎหมายคือ ตัวบทในลักษณะ 22 ไม่ได้กำหนดอายุของหนังสือรับรองไว้ มาตรา 1020 วรรคหนึ่งพูดถึงการคัดสำเนาหรือเนื้อความ "พร้อมด้วยคำรับรองว่าถูกต้อง" เท่านั้น[1] คำรับรองนั้นถูกต้อง ณ วันที่ออก และยังคงพิสูจน์ได้ว่าในวันนั้นทะเบียนมีข้อความอย่างไร สิ่งที่เปลี่ยนไปตามเวลาคือความน่าจะเป็นที่ทะเบียนจะมีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงหลังวันที่ออก ผู้รับเอกสารจึงกำหนดระยะเวลาเองตามระดับความเสี่ยงของธุรกรรม

ตัวอย่างที่ตรวจได้จากแหล่งทางการคือรายการ "เอกสารที่ต้องส่งมอบเพื่อประกอบการพิจารณา" ของกรมสรรพากร ซึ่งรวมหนังสืออนุมัติผู้ส่งของออกระดับบัตรทองและคำรับรองการเปิดบัญชีเงินฝากเพื่อรับคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม รายการ ข้อ 1 กำหนดให้ใช้ "สำเนา หนังสือรับรอง การ จดทะเบียน นิติบุคคล จาก กระทรวง พาณิชย์ (ออกให้ไม่เกิน 3 เดือน นับถึงวันที่ยื่นแบบคำขอฯ)"[7] ระยะเวลาสามเดือนในรายการนี้เป็นเงื่อนไขของคำขอประเภทนั้น ไม่ใช่อายุของหนังสือรับรองทั่วไป หน่วยงานอื่นและธนาคารแต่ละแห่งกำหนดระยะเวลาของตนเอง และบางรายกำหนดแตกต่างกันตามประเภทธุรกรรม

ข้อพิจารณาที่ตามมาคือ ผู้ยื่นเอกสารควรตรวจรายการเอกสารของผู้รับทุกครั้ง และขอฉบับใหม่ให้ใกล้วันยื่นที่สุด ผู้รับเอกสารที่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ก็ควรตั้งเกณฑ์ภายในของตน เพราะหนังสือรับรองที่ออกก่อน การ จดทะเบียน เปลี่ยนแปลง กรรมการ ไม่ แสดง กรรมการ ชุด ใหม่ และ เมื่อ การเปลี่ยนแปลง นั้น ได้ประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษา แล้ว มาตรา 1022 ให้ถือว่า ผู้รับรู้ ข้อ ความใหม่ แล้ว[4] การ ยึด หนังสือรับรอง ฉบับเก่าจึงไม่ได้คุ้มครองผู้รับในช่วงหลังการประกาศ สำหรับธุรกรรมที่มูลค่าสูง แนวทางที่ปลอดภัยคือขอหนังสือรับรองฉบับใหม่ภายในวันเดียวกับวันลงนาม

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

การตรวจอำนาจกรรมการผู้มีอำนาจลงนามจากหนังสือรับรอง: มาตรา 1167 และหลักตัวแทน

อำนาจของกรรมการที่ลงนามแทนบริษัทวัดจากข้อความที่จดทะเบียนตามมาตรา 1111 (6) และบังคับตามหลักตัวแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1167 การกระทำนอกอำนาจไม่ผูกพันบริษัทตามมาตรา 823 เว้นแต่บริษัทให้สัตยาบัน หรือพฤติการณ์ของบริษัทเข้าหลักตัวแทนเชิดตามมาตรา 821 และมาตรา 822

บริษัทเป็นนิติบุคคลที่แสดงเจตนาเองไม่ได้ มาตรา 70 บัญญัติว่า "นิติบุคคลต้องมีผู้แทนคนหนึ่งหรือหลายคน ... ความประสงค์ของนิติบุคคลย่อมแสดงออกโดยผู้แทนของนิติบุคคล" และมาตรา 1144 ให้บริษัทจำกัดมีกรรมการ "จัดการตามข้อบังคับของบริษัท และอยู่ในความครอบงำของที่ประชุมใหญ่แห่งผู้ถือหุ้นทั้งปวง" ส่วนมาตรา 1167 บัญญัติว่า "ความเกี่ยวพันกันในระหว่างกรรมการและบริษัทและบุคคลภายนอกนั้น ท่านให้**บังคับ ตาม บทบัญญัติ แห่ง ประมวลกฎหมาย นี้ ว่าด้วย ตัวแทน**"[8] เมื่อมาตรา 1167 นำหลักตัวแทนมาใช้ การตรวจอำนาจกรรมการจึงเป็นการตรวจขอบอำนาจของตัวแทน และผลของการกระทำนอกอำนาจเป็นไปตามบรรพ 3 ลักษณะ 15

มาตรา 823 วางหลักว่า "ถ้าตัวแทนกระทำการอันใดอันหนึ่งโดยปราศจากอำนาจก็ดี หรือทำนอกทำเหนือขอบอำนาจก็ดี ท่านว่า**ย่อมไม่ผูกพันตัวการ เว้นแต่ตัวการจะให้สัตยาบันแก่การนั้น**" และถ้าตัวการไม่ให้สัตยาบัน ตัวแทนต้องรับผิดต่อบุคคลภายนอกเป็นส่วนตัว เว้นแต่บุคคลภายนอกรู้อยู่ว่าตัวแทนไม่มีอำนาจ [8] หลักนี้มีข้อยกเว้นสองชั้นที่ต้องเขียนคู่กัน ชั้นแรกคือตัวแทนเชิดตามมาตรา 821 ซึ่งให้ผู้ที่เชิดหรือรู้แล้วยอมให้บุคคลอื่นเชิดตัวเองเป็นตัวแทน รับผิดต่อ "บุคคลภายนอกผู้สุจริต" เสมือนเป็นตัวแทนจริง ชั้นที่สองคือมาตรา 822 ซึ่งใช้เมื่อตัวแทนทำเกินอำนาจ แต่ "ทางปฏิบัติของตัวการทำให้บุคคลภายนอกมีมูลเหตุอันสมควรจะเชื่อว่าการอันนั้นอยู่ภายในขอบอำนาจของตัวแทน" ข้อยกเว้นทั้งสองชั้นคุ้มครองบุคคลภายนอกที่สุจริตเท่านั้น และมาตรา 6 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลทุกคนกระทำการโดยสุจริต ภาระพิสูจน์ว่าบุคคลภายนอกไม่สุจริตจึงตกแก่บริษัท

ข้อยกเว้นอีกประการหนึ่งอยู่ในลักษณะ 22 เอง มาตรา 1166 บัญญัติว่าการที่กรรมการได้ทำไป แม้ภายหลังปรากฏว่า "การตั้งแต่งกรรมการคนนั้นมีข้อบกพร่องอยู่บ้างก็ดี" หรือกรรมการผู้นั้นขาดคุณสมบัติของตำแหน่ง "ท่านว่าการที่ได้ทำนั้นย่อมสมบูรณ์"[8] มาตรานี้คุ้มครองการที่ทำไปโดยผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการแล้วแต่การแต่งตั้งมีข้อบกพร่อง ไม่ได้ขยายอำนาจของกรรมการให้เกินเงื่อนไขที่จดทะเบียนไว้ กรรมการที่ลงชื่อคนเดียวทั้งที่หนังสือรับรองกำหนดให้ลงชื่อร่วมกันสองคน จึงไม่ได้รับประโยชน์จากมาตรา 1166

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

ลำดับการตรวจที่สำนักงานใช้ก่อนการลงนามสัญญาในนามบริษัทมีห้าขั้น ขั้นแรก ขอหนังสือรับรองเองจากระบบของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้ใกล้วันลงนาม ขั้นที่สอง อ่านช่องกรรมการผู้มีอำนาจทั้งข้อความ แยกจำนวนกรรมการที่ต้องลงชื่อร่วมกัน ชื่อกรรมการ และเงื่อนไขเรื่องตราสำคัญ ขั้นที่สาม ตรวจบัตรประจำตัวของผู้ลงนามกับชื่อในหนังสือรับรอง ขั้นที่สี่ เมื่อผู้ลงนามไม่ใช่กรรมการผู้มีอำนาจ ให้ขอหนังสือมอบอำนาจที่กรรมการผู้มีอำนาจลงนามครบตามเงื่อนไข และเมื่อธุรกรรมต้องอาศัยมติที่ประชุม เช่น การขายทรัพย์สินสำคัญ ตามที่ข้อบังคับกำหนด ให้ขอสำเนารายงานการประชุม ขั้นที่ห้า เก็บหลักฐานการตรวจทั้งหมดไว้กับสัญญา เพราะหลักฐานนี้คือสิ่งที่ใช้พิสูจน์ความสุจริตของผู้รับเมื่อเกิดข้อพิพาท บริการตรวจสัญญาและเอกสารอำนาจก่อนลงนามของสำนักงานอยู่ในหน้า บริการที่ปรึกษากฎหมายบริษัท

คำพิพากษาศาลฎีกาเรื่องอำนาจของผู้ลงนามแทนบริษัทและผลต่อสิทธิตามกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3419 - 3420/2553 และที่ 3616/2554 วางหลักว่าคำร้องที่ผู้ไม่มีอำนาจลงนามแทนบริษัทเท่ากับไม่ได้ยื่น การให้สัตยาบันภายหลังใช้แก้ไม่ได้ในกรณีที่กฎหมายกำหนดเวลาไว้ และการที่หน่วยงานรับคำร้องไว้ไม่ใช่การรับรองอำนาจของผู้ลงนาม ข้อยกเว้นเรื่องสัตยาบันตามมาตรา 823 จึงมีขอบเขตจำกัด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3419 - 3420/2553 เป็นคดีภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายเดิม คำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ลงนามโดยผู้ที่ไม่ได้รับมอบฉันทะเป็นลายลักษณ์อักษรจากบริษัท ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าบริษัทไม่อาจให้สัตยาบันในภายหลังได้ "กรณีจึงต้องถือว่าโจทก์ไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องตามมาตรา 7 (1) และมาตรา 8"[9] คำพิพากษานี้แสดงขอบเขตของมาตรา 823 ในทางที่สำคัญ สัตยาบันแก้ความบกพร่องของอำนาจได้ในความสัมพันธ์ทางสัญญาทั่วไป แต่เมื่อกฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลา การให้สัตยาบันหลังพ้นกำหนดเวลาไม่ทำให้คำร้องที่บกพร่องกลับมีผลย้อนหลัง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3616/2554 วางหลักต่อไปอีกชั้นหนึ่งว่า การที่เทศบาลรับคำร้องไว้พิจารณาและมีคำวินิจฉัยแล้ว ไม่ใช่การรับรองว่าผู้ลงนามมีอำนาจกระทำการแทน เทศบาลจึงยกเรื่องอำนาจของผู้ลงนามขึ้นต่อสู้ในศาลภายหลังได้[9] ผลในทางปฏิบัติของคำพิพากษาทั้งสองเรื่องคือ อำนาจของผู้ลงนามในนามนิติบุคคลต้องตรวจกับหนังสือรับรองและหนังสือมอบอำนาจตั้งแต่ชั้นแรกของการยื่นเรื่อง ไม่ใช่ตรวจเมื่อจะฟ้องคดี เพราะความบกพร่องในขั้นนี้มักไม่ปรากฏผลจนถึงชั้นศาล ซึ่งเป็นเวลาที่แก้ไขไม่ได้แล้ว หลักเดียวกันใช้กับการยื่นคำขอต่อหน่วยงานรัฐทุกประเภทที่กฎหมายกำหนดเวลาไว้

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

คำพิพากษา ศาลฎีกาที่ 7626/2568 แสดง อีก ด้าน หนึ่ง ของ อำนาจ ผู้แทน คดี นี้ บริษัท มี ผู้ถือหุ้น สาม คน กรรมการที่ร่วมกันกระทำการแทนบริษัทคนหนึ่งเบิกถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของบริษัทแล้วเบียดบังเป็นของตน ความผิดเป็นความผิดที่กระทำต่อนิติบุคคล ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 5 (3) ให้ผู้แทนของนิติบุคคลเป็นผู้ฟ้องแทน แต่เมื่อผู้กระทำผิดคือกรรมการผู้มีอำนาจเอง ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าผู้ถือหุ้นซึ่งมีส่วนได้เสียในผลประกอบการกับนิติบุคคลนั้นโดยตรงย่อมได้รับความเสียหาย[9] คำพิพากษานี้ยืนยันว่าชื่อในช่องกรรมการผู้มีอำนาจไม่ใช่หลักประกันว่ากรรมการจะใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ของบริษัท การตรวจอำนาจจากหนังสือรับรองเป็นเพียงชั้นแรกของการบริหารความเสี่ยง ส่วนการควบคุมการเบิกจ่ายภายในเป็นอีกชั้นหนึ่ง ความรับผิดของกรรมการในกรณีเช่นนี้อธิบายไว้ในบทความ ความรับผิดทางอาญาของกรรมการบริษัท

ความรับผิดเมื่อหนังสือรับรองปลอมหรือข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน: ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 265 และ 268

ผู้ทำหนังสือรับรองบริษัทปลอมหรือแก้ไขข้อความมีความผิดฐานปลอมเอกสารราชการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 265 ผู้ใช้หรืออ้างเอกสารปลอมมีความผิดตามมาตรา 268 ผู้แจ้งข้อความ เท็จ ให้ นายทะเบียน จด ลงทะเบียน มีความผิด ตามมาตรา 267 ส่วน บริษัท ที่ ไม่ จดทะเบียน การเปลี่ยนกรรมการภายในสิบสี่วันต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองหมื่นบาท

ฐานความผิดหลักคือมาตรา 264 ซึ่งนิยามการปลอมเอกสารว่ารวมถึงการ "ทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เติมหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใด ๆ ในเอกสารที่แท้จริง" โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหาย และกระทำเพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง เมื่อเอกสารที่ปลอมเป็นเอกสารราชการ มาตรา 265 บัญญัติว่า "ผู้ใด ปลอม เอกสารสิทธิ หรือ เอกสารราชการ ต้อง ระวางโทษ**จำคุก ตั้งแต่ หก เดือน ถึง ห้า ปี และ ปรับ ตั้งแต่ หนึ่ง หมื่น บาท ถึง หนึ่ง แสน บาท**"[10] การ เติม ชื่อ บุคคล ลง ใน ช่อง กรรมการ ผู้มีอำนาจ การ ลบ เงื่อนไข เรื่อง ตรา สำคัญ หรือ การ แก้ วันที่ ออก ใน หนังสือรับรอง จึง เข้า องค์ประกอบของมาตรา 265 ได้

ผู้ที่นำเอกสารปลอมไปใช้มีความผิดแยกต่างหาก มาตรา 268 วรรคหนึ่งบัญญัติว่าผู้ใด "ใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา 264 มาตรา 265 มาตรา 266 หรือมาตรา 267" ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหาย ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น และวรรคสองเป็นข้อยกเว้นเรื่องการลงโทษถ้าผู้ใช้เป็นผู้ปลอมเอกสารนั้นเอง "ให้ลงโทษตามมาตรานี้แต่กระทงเดียว"[10] ส่วนผู้ที่แจ้งข้อความเท็จให้นายทะเบียน จด ลง ใน ทะเบียน เช่น ยื่น รายงานการประชุม ที่ ไม่ มี การประชุม จริง เพื่อ เปลี่ยน กรรมการ

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

เข้ามาตรา 267 ซึ่งลงโทษผู้แจ้งให้เจ้าพนักงาน "จดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารมหาชนหรือเอกสารราชการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐาน" ระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎหมายเฉพาะของบริษัทมีบทลงโทษอีกชั้นหนึ่ง พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 มาตรา 42 ลงโทษบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทที่กระทำหรือยินยอมให้กระทำการปลอมบัญชี เอกสาร หรือหลักประกันของบริษัท หรือลงข้อความเท็จในบัญชีหรือเอกสารของบริษัท เพื่อลวงให้บริษัทหรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์ อัน ควร ได้[10] และมาตรา 13 ของ พระราชบัญญัติ เดียวกัน ลงโทษ บริษัท ที่ ไม่ จดทะเบียน การเปลี่ยนแปลงกรรมการตามมาตรา 1157 ด้วยค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองหมื่นบาท ซึ่งเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565[3]

ในทางแพ่ง ผลของหนังสือรับรองปลอมแยกเป็นสองกรณี กรณีแรก ผู้ที่ลงนามโดยอาศัยหนังสือรับรองปลอมไม่ได้รับมอบอำนาจจากบริษัทเลย สัญญาไม่ผูกพันบริษัทตามมาตรา 823 และบริษัทไม่ได้มีพฤติการณ์เชิดผู้นั้นเป็นตัวแทน มาตรา 821 และ 822 จึงไม่เข้ามาช่วยคู่สัญญา คู่สัญญาที่เสียหายไล่เบี้ยได้จาก ผู้ ปลอม เป็นการ ส่วนตัว กรณี ที่สอง หนังสือรับรอง เป็น ของจริง แต่ ไม่ เป็น ปัจจุบัน ผล ขึ้นกับ ว่า การเปลี่ยนแปลงได้จดทะเบียนและประกาศแล้วหรือไม่ ถ้ายังไม่ได้จดทะเบียน มาตรา 1023 คุ้มครองคู่สัญญา ถ้าจดทะเบียนและประกาศแล้ว มาตรา 1022 ให้ถือว่าคู่สัญญารู้ คู่สัญญาที่ยึดเอกสารฉบับเก่าจึงต้องรับความเสี่ยงเอง เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าพฤติการณ์ของบริษัทเข้ามาตรา 822

กฎหมายเปรียบเทียบ: หลักการจัดการภายในของอังกฤษและหลักความเชื่อถือทะเบียนการค้าของเยอรมนี

กฎหมายอังกฤษคุ้มครองบุคคลภายนอกด้วยหลักการจัดการภายในจากคดี Royal British Bank v Turquand (1856) และ Companies Act 2006 มาตรา 40 ส่วนกฎหมายเยอรมันใช้หลักความเชื่อถือทะเบียนตาม HGB มาตรา 15 ซึ่งใกล้กับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1022 และ 1023 ของไทย แต่กำหนดระยะผ่อนผันสิบห้าวันหลังการประกาศไว้ชัดเจน

หลักการจัดการภายใน (indoor management rule / หลักว่าบุคคลภายนอกสันนิษฐานได้ว่ากระบวนการภายในของบริษัทถูกต้อง) เกิดจากคดี Royal British Bank v Turquand (1856) 6 E & B 327 ซึ่งศาลอังกฤษวางหลักว่า ผู้ที่ทำธุรกรรมกับบริษัทต้องอ่านเอกสารจัดตั้งที่เปิดเผยต่อสาธารณะ แต่ไม่ต้องสืบว่าบริษัทได้ทำกระบวนการภายใน เช่น มติที่ประชุมที่เอกสารจัดตั้งกำหนดให้ต้องมี ครบถ้วนแล้วหรือไม่ ศาลอุทธรณ์

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

อังกฤษสรุปหลักนี้ในคดี Smith v Henniker-Major & Co [2002] EWCA Civ 762 ว่าเป็นหลักที่ให้บุคคลภายนอกซึ่งทำธุรกรรมกับบริษัทสันนิษฐานได้ว่าการจัดการภายในได้ทำโดยถูกต้องแล้ว[11] หลักนี้เป็นคู่ของหลักการรู้โดยปริยาย (constructive notice) ซึ่งถือว่าบุคคลภายนอกรู้ข้อความในเอกสารที่จดทะเบียน ตรงกับหน้าที่ของมาตรา 1022 ของไทย

Companies Act 2006 มาตรา 40 ปัจจุบันวางหลักเป็นลายลักษณ์อักษรภายใต้หัวข้อ "In favour of a person dealing with a company in good faith" โดยวรรค (1) ให้อำนาจของกรรมการในการผูกพันบริษัทหรือมอบอำนาจให้ผู้อื่นผูกพันบริษัท ถือว่าปราศจากข้อจำกัดใดตามเอกสารจัดตั้งของบริษัท ในความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกที่สุจริต วรรค (2) ให้บุคคลภายนอกไม่ต้องสืบหาข้อจำกัดอำนาจ ให้สันนิษฐานว่าสุจริตเว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าไม่สุจริต และไม่ถือว่าไม่สุจริตเพียงเพราะรู้ว่าการนั้นเกินอำนาจของกรรมการ วรรค (3) ให้ข้อจำกัดที่เกิดจากมติของบริษัทหรือข้อตกลงระหว่างผู้ถือหุ้นอยู่ในความหมายของข้อจำกัดตามเอกสารจัดตั้ง และวรรค (6) ให้มาตรานี้อยู่ภายใต้มาตรา 41 ว่าด้วยธุรกรรมที่กรรมการหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นคู่สัญญา[11] ข้อสันนิษฐานความสุจริตตามวรรค (2) มีโครงสร้างเดียวกับมาตรา 6 ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่กฎหมายอังกฤษไปไกลกว่ากฎหมายไทยตรงที่ทำให้ข้อจำกัดอำนาจในเอกสารจัดตั้งใช้ยันบุคคลภายนอกที่สุจริตไม่ได้ ขณะที่มาตรา 1022 ของไทยกลับให้ถือว่าบุคคลภายนอกรู้ข้อจำกัดที่จดทะเบียนและประกาศแล้ว

คำพิพากษาศาลอุทธรณ์อังกฤษในคดี Smith v Henniker-Major & Co [2002] EWCA Civ 762 (ศาลอุทธรณ์ คณะผู้พิพากษา Schiemann LJ, Robert Walker LJ และ Carnwath LJ วันที่ 22 กรกฎาคม 2545) มีข้อเท็จจริงใกล้กับประเด็นของบทความนี้ นาย Smith เป็นกรรมการของบริษัทแห่งหนึ่ง ข้อบังคับของบริษัทกำหนดองค์ประชุมคณะกรรมการไว้สองคน แต่นาย Smith เข้าประชุมคนเดียวและรายงานการประชุมบันทึกว่าตนได้รับอนุญาตให้ลงนามในหนังสือโอนสิทธิเรียกร้องบางส่วนของบริษัท ซึ่งเป็นฐานของคดีที่นาย Smith ฟ้องในนามตนเอง ประเด็นคือนาย Smith อ้างมาตรา 35A ของ Companies Act 1985 ซึ่งเป็นต้นแบบของมาตรา 40 ปัจจุบัน เพื่อให้การกระทำนั้นผูกพันบริษัทได้หรือไม่ ศาลอุทธรณ์ยกอุทธรณ์ของนาย Smith และยกคำพิพากษาของสภาขุนนางในคดี Morris v Kanssen [1946] AC 459 ซึ่งวางหลักว่าผู้ที่เป็นผู้กระทำการแทนบริษัทในธุรกรรมที่ตนไม่มีอำนาจ อ้างหลักการจัดการภายในเพื่อประโยชน์ของตนไม่ได้ เพราะเป็นหน้าที่ของกรรมการเองที่ต้องดูแลให้กระบวนการของบริษัทถูกต้อง[11] หลักนี้ใช้เทียบกับกฎหมายไทยได้ตรง มาตรา 821 และ 822 คุ้มครองเฉพาะบุคคลภายนอกผู้สุจริต กรรมการที่รู้ว่าตนไม่มีอำนาจตามหนังสือรับรองจึงไม่ใช่บุคคลที่ข้อยกเว้นตามมาตรา 821 และมาตรา 822 คุ้มครอง

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

กฎหมายเยอรมันวางหลักความเชื่อถือทะเบียน (Publizität des Handelsregisters / ความเปิดเผยของทะเบียนการค้า) ไว้ในประมวลกฎหมายพาณิชย์ (Handelsgesetzbuch, HGB) มาตรา 15 วรรค (1) บัญญัติว่าตราบที่ข้อเท็จจริงที่ต้องจดทะเบียนยังไม่ได้จดทะเบียนและประกาศ ผู้ที่ต้องจดทะเบียนยกข้อเท็จจริงนั้นขึ้นยันบุคคลภายนอกไม่ได้ "es sei denn, daß sie diesem bekannt war" (เว้นแต่บุคคลภายนอกนั้นรู้) วรรค (2) ให้บุคคลภายนอกต้องยอมรับข้อเท็จจริงที่จดทะเบียนและประกาศแล้ว แต่ "Dies gilt nicht bei Rechtshandlungen, die innerhalb von fünfzehn Tagen nach der Bekanntmachung vorgenommen werden" (ไม่ใช้กับนิติกรรมที่ทำภายในสิบห้าวันหลังการประกาศ) ถ้าบุคคลภายนอกพิสูจน์ได้ว่าไม่รู้และไม่ควรรู้ ส่วนวรรค (3) ให้บุคคลภายนอกอ้างข้อเท็จจริงที่จดทะเบียนและประกาศผิดพลาดได้ เว้นแต่รู้ว่าข้อเท็จจริงนั้นไม่ถูกต้อง[12]

เมื่อเทียบสามระบบ มาตรา 1023 ของไทยตรงกับ HGB มาตรา 15 วรรค (1) แต่ไม่มีข้อยกเว้นเรื่องบุคคลภายนอกที่รู้ข้อเท็จจริงอยู่แล้ว มาตรา 1022 ตรงกับวรรค (2) แต่ไม่มีระยะผ่อนผันสิบห้าวัน และกฎหมายไทยไม่มีบทที่ตรงกับวรรค (3) ซึ่งคุ้มครองผู้ที่เชื่อข้อความในทะเบียนที่ผิดพลาด ส่วนอังกฤษเลือกทางที่ต่างออกไป คือ ไม่ให้ข้อจำกัดอำนาจในเอกสารจัดตั้งใช้ยันบุคคลภายนอกที่สุจริตเลย สำหรับผู้อ่านไทย ข้อสรุปในทางปฏิบัติคือ กฎหมายไทยให้น้ำหนักแก่ทะเบียนมากกว่าความสุจริตของผู้ทำธุรกรรมในช่วงหลังการประกาศ ผู้ที่ทำธุรกรรมกับบริษัทไทยจึงต้องตรวจทะเบียนเองทุกครั้ง แทนการอาศัยข้อสันนิษฐานแบบมาตรา 40 ของอังกฤษ ผู้ลงทุนต่างชาติที่คุ้นกับระบบอังกฤษควรทราบความต่างข้อนี้ก่อนลงนามสัญญากับบริษัทไทย

การวิเคราะห์มาตรา 1022 และ 1023 ทางนิติเศรษฐศาสตร์: ทะเบียนสาธารณะกับความไม่สมมาตรของข้อมูล

ในทางนิติเศรษฐศาสตร์ ทะเบียนบริษัทลดความไม่สมมาตรของข้อมูลระหว่างบริษัทกับบุคคลภายนอก ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1023 วางภาระการจดทะเบียนไว้ที่บริษัทซึ่งรู้ข้อเท็จจริงก่อนด้วยต้นทุนต่ำที่สุด ส่วนมาตรา 1020 และ 1022 ทำให้ข้อมูลที่จดทะเบียนแล้วเข้าถึงได้ในราคาต่ำ บุคคลภายนอกจึงรับภาระตรวจทะเบียนเอง

George A. Akerlof อธิบายในบทความ "The Market for 'Lemons'" (1970) ว่าเมื่อฝ่ายหนึ่งรู้คุณภาพของสิ่งที่ซื้อขายมากกว่าอีกฝ่าย ตลาดอาจหดตัวเพราะผู้ซื้อตั้งราคาตามคุณภาพเฉลี่ย และสถาบันที่ลดช่องว่างข้อมูลทำให้การซื้อขายเกิดขึ้นได้[13] ข้อมูลว่าใครมีอำนาจผูกพันบริษัทมีลักษณะเดียวกัน บริษัทรู้ว่า

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

กรรมการชุดปัจจุบันคือใครและมีเงื่อนไขอำนาจอย่างไร บุคคลภายนอกไม่รู้ ถ้าไม่มีทะเบียนกลาง คู่ค้าทุกรายต้องสืบข้อเท็จจริงเองทุกครั้งที่ทำสัญญา หรือต้องคิดค่าความเสี่ยงไว้ในราคา ทะเบียนบริษัทจึงเป็นสถาบันที่ลดต้นทุนธุรกรรม (transaction cost) ของการทำสัญญากับนิติบุคคลที่ผู้ทำสัญญาไม่รู้จักมาก่อน

Benito Arruñada วิเคราะห์ใน Institutional Foundations of Impersonal Exchange (2012) ว่าทะเบียนธุรกิจและทะเบียนทรัพย์สินเป็นโครงสร้างพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคคลที่ไม่รู้จักกัน (impersonal exchange) โดยทำให้ข้อเท็จจริงที่บันทึกไว้มีผลต่อบุคคลภายนอก และทำให้ผู้ทำธุรกรรมอาศัยทะเบียนแทนการสืบหาข้อเท็จจริงเอง[13] กรอบนี้อธิบายการแบ่งภาระของกฎหมายไทยได้ มาตรา 1023 วางภาระไว้ที่บริษัท ซึ่งเป็นผู้ที่รู้การเปลี่ยนแปลงก่อนและจดทะเบียนได้ด้วยต้นทุนต่ำที่สุด ถ้าบริษัทไม่จดทะเบียน ความเสี่ยงตกแก่บริษัทเอง ส่วนมาตรา 1022 วางภาระการตรวจไว้ที่บุคคลภายนอก หลังจากที่ข้อมูลเปิดเผยแล้วและมาตรา 1020 ทำให้ข้อมูลนั้นเข้าถึงได้ในราคาหลักร้อยบาท

ข้อพิจารณาเชิงนโยบายคือราคาของข้อมูล Simeon Djankov และคณะ ศึกษากระบวนการ เวลา และค่าใช้จ่ายของการจัดตั้งธุรกิจใน 85 ประเทศในบทความ "The Regulation of Entry" (2002) และพบว่าประเทศที่กำกับการเข้าสู่ตลาดหนักกว่าไม่ได้มีคุณภาพของสินค้าหรือบริการดีกว่า แต่สัมพันธ์กับการทุจริตและเศรษฐกิจนอกระบบที่ใหญ่กว่า[13] งานนี้ศึกษาต้นทุนของการจดทะเบียน ไม่ใช่ต้นทุนของการขอข้อมูลจากทะเบียน แต่หลักเดียวกันใช้ได้กับค่าธรรมเนียมตามมาตรา 1020/1 ถ้าค่าข้อมูลสูงเกินไป บุคคลภายนอกจะข้ามการตรวจทะเบียนทั้งที่มาตรา 1022 ถือว่าตนรู้แล้ว การที่มาตรา 1020/1 วรรคสองยอมให้ค่าธรรมเนียมต่างกันตามรูปแบบธุรกรรม จึงเป็นเครื่องมือที่ทำให้ราคาของการตรวจทะเบียนทางอิเล็กทรอนิกส์ต่ำพอที่จะตรวจได้ทุกครั้ง ผลในทางปฏิบัติต่อผู้อ่านไทยคือ ค่าธรรมเนียมหลักร้อยบาทต่อฉบับเป็นต้นทุนที่ต่ำกว่าความเสียหายจากการลงนามกับผู้ที่ไม่มีอำนาจเสมอ

นิติปรัชญาและความรู้ข้ามศาสตร์: ความแน่นอนของทะเบียนกับลายมือชื่อดิจิทัล

ในทางนิติปรัชญา มาตรา 1022 และ 1023 ชั่งน้ำหนักระหว่างความแน่นอนของกฎหมายกับการคุ้มครองความเชื่อโดยสุจริตตามมาตรา 5 และ 6 ส่วนวิทยาการเข้ารหัสลับอธิบายว่าลายมือชื่อดิจิทัลพิสูจน์ผู้ออกและความครบถ้วนของข้อความได้ ตรงกับเกณฑ์ชั่งน้ำหนักพยานในพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 11

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีหลักสองหลักที่ดึงไปคนละทาง หลักแรกคือความแน่นอนของข้อมูลสาธารณะ ซึ่งมาตรา 1022 แสดงออกด้วยข้อสันนิษฐานว่าบุคคลทั้งปวงรู้ข้อความที่จดทะเบียนและประกาศแล้ว โดยไม่ถามว่าแต่ละคนรู้จริงหรือไม่ หลักที่สองคือความสุจริต มาตรา 5 บัญญัติว่า "ในการใช้

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

สิทธิแห่งตนก็ดี ในการชำระหนี้ก็ดี บุคคลทุกคนต้องกระทำโดยสุจริต" และมาตรา 6 ให้สันนิษฐานว่าบุคคลทุกคน กระทำการ โดยสุจริต[8] กฎหมาย ไทย แก้ ความตึง ระหว่าง สอง หลัก ด้วย การแบ่งเวลา ก่อน การ จด ทะเบียน มาตรา 1023 ให้ ความ สุจริต ของ บุคคลภายนอก ชนะ หลัง การ ประกาศ มาตรา 1022 ให้ ความ แน่นอน ของ ทะเบียน ชนะ และ ในระหว่างนั้น มาตรา 821 และ 822 ให้ ความ สุจริต กลับมา มี น้ำหนัก เมื่อ พฤติการณ์ของบริษัทเองทำให้บุคคลภายนอกเชื่อ การเปรียบเทียบกับ HGB มาตรา 15 แสดงว่ากฎหมายเยอรมันเลือกจุดชั่งน้ำหนักละเอียดกว่า โดยให้ระยะผ่อนผันสิบห้าวันแก่ผู้ที่พิสูจน์ได้ว่าไม่รู้และไม่ควรรู้

ในทางวิทยาการคอมพิวเตอร์ แนวคิดลายมือชื่อดิจิทัลมาจากบทความ "New Directions in Cryptography" ของ Whitfield Diffie และ Martin Hellman (1976) ซึ่งเสนอระบบกุญแจสาธารณะ (public-key cryptosystem) และลายมือชื่อดิจิทัลที่ผู้รับตรวจได้ว่ามาจากผู้ลงนามจริงโดยไม่ต้องรู้กุญแจลับของผู้ลงนาม[14] หลักนี้อธิบายว่าเหตุใดหนังสือรับรองอิเล็กทรอนิกส์จึงตรวจสอบได้ดีกว่ากระดาษ ลายมือชื่อดิจิทัลผูกกับเนื้อหาของไฟล์ทุกตัวอักษร การแก้ไขชื่อกรรมการแม้ตัวเดียวทำให้การตรวจลายมือชื่อไม่ผ่าน ขณะที่ลายมือชื่อบนกระดาษตรวจได้เพียงด้วยการเทียบลายมือ

ผลที่ตามมาในทางกฎหมายคือ เกณฑ์ชั่งน้ำหนักในพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 11 วรรคสอง ได้แก่ "ความครบถ้วน และไม่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อความ" และ "วิธีการที่ใช้ในการระบุหรือแสดงตัวผู้ส่งข้อมูล"[6] ตรงกับสองคุณสมบัติที่ลายมือชื่อดิจิทัลพิสูจน์ได้พอดี ไฟล์หนังสือรับรองที่ลายมือชื่อตรวจผ่านจึงมีน้ำหนักสูงในศาล ส่วนภาพถ่ายหน้าจอหรือสำเนาที่พิมพ์ต่อหลายทอดสูญเสียคุณสมบัตินี้ไป และต้องอาศัยเลขอ้างอิงตรวจกลับไปยังฐานข้อมูลของกรมแทน ความรู้ข้ามศาสตร์ข้อนี้จึงให้คำตอบในทางปฏิบัติที่ชัดเจน คือ ผู้รับเอกสารควรเก็บไฟล์ต้นฉบับไว้เสมอ

คำถามที่พบบ่อยเรื่องหนังสือรับรองบริษัท

คำตอบด้านล่างสรุปจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1020 ถึงมาตรา 1023 มาตรา 1111 มาตรา 1157 และมาตรา 821 ถึงมาตรา 823 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 11 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 265 ถึงมาตรา 268 และเอกสารการให้บริการของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่อ้างในบทความ

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

หนังสือรับรองบริษัท คืออะไร

หนังสือรับรองบริษัทคือเอกสารที่นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทออกเพื่อรับรองข้อความที่บริษัทจดทะเบียนไว้ ณ วันที่ ออก ได้แก่ ชื่อ และ เลขทะเบียน นิติบุคคล วัน จดทะเบียน ทุนจดทะเบียน ที่ตั้ง สำนักงาน รายชื่อ กรรมการ และกรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อแทนบริษัท ฐานทางกฎหมายคือ ป.พ.พ. มาตรา 1020 ซึ่งให้บุคคล ทุกคน ขอ คัดสำเนา หรือ เนื้อ ความใน เอกสาร พร้อม คำรับรอง ว่า ถูกต้อง ได้ เมื่อ เสียค่าธรรมเนียม หนังสือ รับรองนี้เป็นคนละเอกสารกับหนังสือรับรองถิ่นที่อยู่เพื่อการรัษฎากรซึ่งออกโดยกรมสรรพากร

ขอหนังสือรับรองบริษัทออนไลน์ได้ที่ไหน

ขอได้ทางระบบ DBD e-Service ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งชำระเงินได้ด้วย Thai QR บัตรเครดิตหรือ บัตร เดบิต เคาน์เตอร์ ธนาคาร อินเทอร์เน็ต แบงก์กิ้ง หรือ ATM และ เลือก รับ เป็น ไฟล์ อิเล็กทรอนิกส์ ทาง ไปรษณีย์ EMS หรือรับด้วยตนเองได้ อีกช่องทางหนึ่งคือขอที่สาขาธนาคารที่ร่วมโครงการ e-Certificate ซึ่ง ธนาคาร เป็น ผู้พิมพ์ เอกสาร และ เก็บ ค่าบริการ เพิ่ม จาก ค่าธรรมเนียม ตาม กฎกระทรวง สิทธิ ขอ เอกสาร มา จาก ป.พ.พ. มาตรา 1020 ผู้ขอจึงไม่จำเป็นต้องเป็นกรรมการของบริษัท

หนังสือรับรองบริษัท มีอายุกี่เดือน ใช้ได้กี่เดือน

ป.พ.พ. มาตรา 1020 ไม่ได้กำหนดอายุของหนังสือรับรอง เอกสารรับรองข้อความในทะเบียน ณ วันที่ออก เท่านั้น ผู้รับเอกสารจึงกำหนดระยะเวลาเองตามความเสี่ยงของตน ตัวอย่างที่ตรวจได้คือรายการเอกสาร ของกรมสรรพากรที่กำหนดให้ใช้สำเนาหนังสือรับรองที่ออกให้ไม่เกิน 3 เดือนนับถึงวันที่ยื่นแบบคำขอ ผู้ยื่น จึงต้องตรวจรายการเอกสารของหน่วยงานหรือธนาคารผู้รับทุกครั้ง และหากมีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลง กรรมการหรืออำนาจกรรมการหลังวันที่ออก หนังสือรับรองฉบับเดิมย่อมไม่แสดงข้อความปัจจุบัน

ค่าธรรมเนียมหนังสือรับรองบริษัทเท่าไร

คู่มือการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัดของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าระบุค่าธรรมเนียมหนังสือรับรองรายการ ละ 40 บาท และรับรองสำเนาเอกสารคำขอจดทะเบียนหน้าละ 50 บาท ส่วนเอกสารบริการ e-Certificate ผ่านธนาคาร ฉบับพฤษภาคม 2569 ระบุค่าธรรมเนียมตามกฎกระทรวงของหนังสือรับรองนิติบุคคลฉบับละ 200 บาท และ ค่าบริการ ของ ธนาคาร เพิ่ม ฉบับ ละ 150 บาท ค่าธรรมเนียม ที่ ชำระ จริง จึง ขึ้นกับ จำนวน รายการ ที่ขอ รับรอง และ ช่องทาง ที่ขอ อำนาจ กำหนด ลด หรือ ยกเว้น ค่าธรรมเนียม อยู่ ที่ กฎกระทรวง ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1020/1 ซึ่งกำหนดอัตราต่างกันตามรูปแบบการทำธุรกรรมได้ อัตราจึงอาจเปลี่ยนเมื่อกฎ กระทรวงเปลี่ยน

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

ตรวจกรรมการผู้มีอำนาจลงนามจากหนังสือรับรองอย่างไร

ให้อ่านช่องกรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อแทนบริษัทในหนังสือรับรองซึ่งมาจาก ป.พ.พ. มาตรา 1111 (6) แล้วเทียบสามเรื่อง คือ จำนวนกรรมการที่ต้องลงชื่อร่วมกัน ชื่อกรรมการที่มีสิทธิลงชื่อ และเงื่อนไขอื่น เช่น ต้องประทับตราสำคัญของบริษัท ถ้าผู้ลงนามไม่ใช่กรรมการผู้มีอำนาจ ต้องมีหนังสือมอบอำนาจจากกรรมการผู้มีอำนาจตามเงื่อนไขเดียวกัน การกระทำนอกอำนาจไม่ผูกพันบริษัทตามมาตรา 823 ประกอบมาตรา 1167 เว้นแต่บริษัทให้สัตยาบัน หรือพฤติการณ์ของบริษัทเข้าหลักตัวแทนเชิดตามมาตรา 821 และ 822

ถ้าบริษัทเปลี่ยนกรรมการแล้วยังไม่จดทะเบียน บุคคลภายนอกเชื่อหนังสือรับรองฉบับเดิมได้หรือไม่

ป.พ.พ. มาตรา 1157 ให้บริษัทจดทะเบียนการเปลี่ยนแปลงกรรมการภายในสิบสี่วัน และมาตรา 1023 ห้ามบริษัทถือเอาประโยชน์แก่บุคคลภายนอกจากข้อความที่บังคับให้จดทะเบียนแต่ยังไม่ได้จดทะเบียน บริษัทจึงยกการถอดถอนกรรมการที่ยังไม่จดทะเบียนขึ้นต่อสู้บุคคลภายนอกไม่ได้ ข้อยกเว้นคือเมื่อการเปลี่ยนแปลงจดทะเบียนและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว มาตรา 1022 ให้ถือว่าบุคคลทั้งปวงรู้ ผู้ที่ยังยึดหนังสือรับรองฉบับเก่าจึงอ้างความไม่รู้ไม่ได้ และบริษัทที่ไม่จดทะเบียนตามมาตรา 1157 ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองหมื่นบาท

ใช้หนังสือรับรองบริษัทที่ปลอมหรือแก้ไขข้อความ มีความผิดอย่างไร

หนังสือรับรอง ที่ นายทะเบียน ออก เป็น เอกสารราชการ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (8) การ ทำปลอมหรือแก้ไขข้อความ เช่น เติมชื่อกรรมการผู้มีอำนาจ มีความผิดตามมาตรา 265 ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หก เดือน ถึง ห้า ปี และ ปรับ ตั้งแต่ หนึ่ง หมื่น บาท ถึง หนึ่ง แสน บาท ผู้ใช้ หรือ อ้าง เอกสาร ปลอม มีความผิดตามมาตรา 268 และถ้าผู้ใช้เป็นผู้ปลอมเองให้ลงโทษตามมาตรา 268 แต่กระทงเดียว ส่วนการแจ้งข้อความเท็จให้นายทะเบียนจดลงทะเบียนเข้ามาตรา 267 ในทางแพ่ง สัญญาที่ทำโดยผู้ไม่มีอำนาจไม่ผูกพันบริษัทตาม ป.พ.พ. มาตรา 823

เมื่อใดที่ไม่จำเป็นต้องขอคำปรึกษาเรื่องหนังสือรับรอง

การขอหนังสือรับรองเพื่อยื่นประกอบคำขอทั่วไปทำได้เองผ่านระบบ DBD e-Service หรือสาขาธนาคารตาม ป.พ.พ. มาตรา 1020 โดยไม่ต้องมีที่ปรึกษา ข้อพิจารณาทางกฎหมายเกิดขึ้นเมื่อหนังสือรับรองใช้เป็นฐานของการลงนามสัญญามูลค่าสูง การรับชำระหนี้ การมอบอำนาจต่อ หรือเมื่อข้อความในทะเบียนไม่ตรงกับผู้ที่มาลงนาม หากท่านมีที่ปรึกษากฎหมายของกิจการอยู่แล้ว การปรึกษาท่านผู้นั้นก่อนเป็นแนวทางที่เหมาะสม

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

เชิงอรรถ: ตัวบท คำพิพากษา และแหล่งอ้างอิงในบทความ

1. **ป.พ.พ. มาตรา 1020** “บุคคลทุกคนเมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้วชอบที่จะตรวจเอกสารซึ่งนายทะเบียนเก็บรักษาไว้ได้ หรือจะขอให้คัดสำเนาหรือเนื้อความในเอกสารฉบับใดๆ พร้อมด้วยคำรับรองว่าถูกต้องมอบให้ก็ได้ ผู้มีส่วนได้เสียของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใดๆ เมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ชอบที่จะขอให้นายทะเบียนทำใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นให้ก็ได้” (หมายเหตุท้ายมาตรา: แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2551) **ป.พ.พ. มาตรา 1020/1** “ให้รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด ลด หรือ ยกเว้นค่าธรรมเนียมที่ออกตามมาตรา 1018 และมาตรา 1020 กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันตามรูปแบบการทำธุรกรรมก็ได้” (หมายเหตุท้ายมาตรา: แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 23) พ.ศ. 2565) **ป.พ.พ. มาตรา 1018** “ในการจดทะเบียน ท่านให้เสียค่าธรรมเนียมตามกฎข้อบังคับซึ่งรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงตั้งไว้”

2. **ป.พ.พ. มาตรา 1111** “เมื่อจำนวนเงินซึ่งว่าไว้ในมาตรา 1110 ได้ใช้เสร็จแล้ว กรรมการต้องไปขอจดทะเบียนบริษัทนั้นคำขอและข้อความที่ลงในทะเบียนนั้น ให้ระบุรายการตามที่ได้ตกลงกันในที่ประชุมตั้งบริษัท ดังต่อไปนี้ คือ(1) จำนวนหุ้นทั้งสิ้นซึ่งได้มีผู้เข้าชื่อซื้อ หรือได้จัดออกให้แล้ว แยกให้ปรากฏว่าเป็นชนิดหุ้นสามัญเท่าใด หุ้นบุริมสิทธิเท่าใด(2) จำนวนหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ ซึ่งออกให้เหมือนหนึ่งว่าได้ใช้เต็มค่าแล้วหรือได้ใช้แต่บางส่วนแล้ว นอกจากที่ใช้เป็นตัวเงิน และหุ้นที่ได้ใช้แต่บางส่วนนั้นให้บอกว่าได้ใช้แล้วเพียงใด(3) จำนวนเงินที่ได้ใช้แล้วหุ้นละเท่าใด(4) จำนวนเงินที่ได้รับไว้เป็นค่าหุ้นรวมทั้งสิ้นเท่าใด(5) ชื่อ อาชีวะ และที่สำนักของกรรมการทุกคน(6) ถ้าให้กรรมการต่างมีอำนาจจัดการของบริษัทได้โดยลำพังตัวให้แสดงอำนาจของกรรมการนั้น ๆ ว่าคนใดมีเพียงใด และบอกจำนวนหรือชื่อกรรมการซึ่งจะลงชื่อเป็นสำคัญผูกพันบริษัทได้นั้นด้วย(7) ถ้าตั้งบริษัทขึ้นชั่วกาลกำหนดอันหนึ่ง ให้บอกกาลกำหนดอันนั้นด้วย(8) ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่และสาขาทั้งปวงการลงทะเบียนจะมีรายการอย่างอื่นซึ่งกรรมการเห็นสมควรจะให้ทราบแก่ประชาชนก็ลงได้ในการขอจดทะเบียนนั้น ถ้าได้ทำข้อบังคับของบริษัทไว้ประการใดบ้างต้องส่งสำเนาข้อบังคับนั้น ๆ ไปด้วย กับทั้งสำเนารายงานการประชุมตั้งบริษัทหนังสือทั้งสองนี้กรรมการต้องลงลายมือชื่อรับรองคนหนึ่งเป็นอย่างน้อยวรรคห้า (ยกเลิก)ให้พนักงานทะเบียนทำใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนส่งมอบให้แก่บริษัทฉบับหนึ่ง” (หมายเหตุท้ายมาตรา: วรรคห้า ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2551) **ป.พ.พ. มาตรา 1015** “ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทเมื่อได้จดทะเบียนตามบัญญัติแห่งลักษณะนี้แล้ว ท่านจัดว่าเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นทั้งหลายซึ่งรวมเข้ากันเป็นหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น” **ป.พ.พ. มาตรา 1016** “การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท การแก้ไขข้อความที่ได้จดทะเบียนไว้ในภายหลัง และการจดทะเบียนอย่างอื่นตามลักษณะ 22 หุ้นส่วนและบริษัท ที่กำหนดให้จดทะเบียน ให้จดทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่หรือตามที่รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงประกาศกำหนด” (หมายเหตุท้ายมาตรา: แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 23) พ.ศ. 2565)

3. **ป.พ.พ. มาตรา 1157** “เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการ ให้บริษัทนำความไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง” (หมายเหตุท้ายมาตรา: แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2549) **พระราชบัญญัติ กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 มาตรา 13** “บริษัทจำกัดใดไม่จดทะเบียนตามมาตรา 1146 มาตรา 1157 มาตรา 1228 มาตรา 1239 หรือมาตรา 1241 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองหมื่นบาท” (หมายเหตุท้ายมาตรา: มาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 บัญญัติให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัย และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย) **ป.พ.พ. มาตรา 193/3** “ถ้ากำหนดระยะเวลาเป็นหน่วยเวลาที่สั้นกว่าวันให้เริ่มต้นนับในขณะที่เริ่มการนั้น ถ้ากำหนดระยะเวลาเป็นวัน สัปดาห์ เดือนหรือปี มิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน เว้นแต่จะเริ่มการในวันนั้นเองตั้งแต่เวลาที่ถือได้ว่าเป็นเวลาเริ่มต้นทำการงานกันตามประเพณี” **ป.พ.พ. มาตรา 193/8** “ถ้าวันสุดท้ายของระยะเวลาเป็นวันหยุดทำการตามประกาศเป็นทางการ หรือตามประเพณีให้นับวันที่เริ่มทำการใหม่ต่อจากวันที่หยุดทำการนั้นเป็นวันสุดท้ายของระยะเวลา”

4. **ป.พ.พ. มาตรา 1021** “นายทะเบียนทุกคนจะต้องแต่งย่อรายการซึ่งได้ลงทะเบียนส่งไปลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นคราว ๆ ตามแบบซึ่งรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงจะได้กำหนดให้” **ป.พ.พ. มาตรา 1022** “เมื่อได้พิมพ์โฆษณาดังนั้นแล้ว ท่านให้ถือว่าบรรดาเอกสารและข้อความซึ่งลงทะเบียนอันได้กล่าวถึงในย่อรายการนั้น เป็นอันรู้แก่บุคคลทั้งปวงไม่เลือกว่าเป็น

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

ผู้เกี่ยวข้องด้วยห้างหุ้นส่วนหรือด้วยบริษัทนั้น หรือที่ไม่เกี่ยวข้อง” **ป.พ.พ. มาตรา 1023** “ผู้เป็นหุ้นส่วนก็ดี ห้างหุ้นส่วนก็ดี หรือบริษัทก็ดี จะถือเอาประโยชน์แก่บุคคลภายนอก เพราะเหตุที่มีสัญญาหรือเอกสาร หรือข้อความอันบังคับให้จดทะเบียนตามลักษณะนี้ยังไม่ได้ จนกว่าจะได้จดทะเบียนแล้ว แต่ฝ่ายบุคคลภายนอกจะถือเอาประโยชน์เช่นว่านั้นได้ แต่ถึงกระนั้นก็ดี ผู้เป็นหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทซึ่งได้รับชำระหนี้ก่อนจดทะเบียนนั้นย่อมไม่จำต้องคืน” (หมายเหตุท้ายมาตรา: แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2551)

5. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า **การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัด** (dbd.go.th) หัวข้อค่าธรรมเนียม “หนังสือรับรอง รายการละ 40 บาท” “ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน ฉบับละ 100 บาท” “รับรองสำเนาเอกสารคำขอจดทะเบียน หน้าละ 50 บาท” กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กองข้อมูลธุรกิจ **การให้บริการออกหนังสือรับรอง และรับรองสำเนาเอกสารนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านธนาคาร (e-Certificate)** ฉบับ พฤษภาคม 2569 (dbd.go.th) ตารางค่าธรรมเนียมตามกฎกระทรวง และค่าบริการของธนาคาร และจุดตรวจสอบเอกสารสี่อย่าง (QR Code, Micro Text, Reference Number, Watermark) และ **คู่มือการใช้งานระบบให้บริการหนังสือรับรอง และรับรองสำเนาเอกสารนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service)** รุ่น 1.0 (ebiz.dbd.go.th) ช่องทางชำระเงินและการรับเอกสาร ตรวจเอกสารทั้งสองฉบับเมื่อ 23 ตุลาคม 2569 ที่ปรึกษายังไม่ได้เปิดอ่านตัวกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมฉบับที่ใช้บังคับ จึงอ้างอัตราตามเอกสารของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

6. **พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มาตรา 11** (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551) “ห้ามมิให้ปฏิเสธการรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายทั้งในคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีอื่นใด เพียงเพราะเหตุว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จะเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใดนั้นให้พิเคราะห์ถึงความน่าเชื่อถือของลักษณะหรือวิธีการที่ใช้สร้าง เก็บรักษา หรือสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ลักษณะหรือวิธีการเก็บรักษา ความครบถ้วน และไม่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อความ ลักษณะ หรือวิธีการที่ใช้ในการระบุหรือแสดงตัวผู้ส่งข้อมูล รวมทั้งพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วย” **ป.อ. มาตรา 1 (8)** ““เอกสารราชการ” หมายความว่า เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่ และให้หมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้น ๆ ที่เจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่ด้วย”

7. กรมสรรพากร **เอกสารที่ต้องส่งมอบเพื่อประกอบการพิจารณา** (rd.go.th/3281.html) รายการข้อ 1 “สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลจากกระทรวงพาณิชย์ (ออกให้ไม่เกิน 3 เดือน นับถึงวันที่ยื่นแบบคำขอฯ)” ตรวจเมื่อ 23 ตุลาคม 2569

8. **ป.พ.พ. มาตรา 70** “นิติบุคคลต้องมีผู้แทนคนหนึ่งหรือหลายคน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมาย ข้อบังคับ หรือตราสารจัดตั้งจะได้กำหนดไว้ ความประสงค์ของนิติบุคคลย่อมแสดงออกโดยผู้แทนของนิติบุคคล” **ป.พ.พ. มาตรา 1144** “บรรดาบริษัทจำกัด ให้มีกรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนด้วยกันจัดการตามข้อบังคับของบริษัท และอยู่ในความครอบงำของที่ประชุมใหญ่แห่งผู้ถือหุ้นทั้งปวง” **ป.พ.พ. มาตรา 1167** “ความเกี่ยวพันกันในระหว่างกรรมการและบริษัทและบุคคลภายนอกนั้น ท่านให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่าด้วยตัวแทน” **ป.พ.พ. มาตรา 821** “บุคคลผู้ใดเชิดบุคคลอีกคนหนึ่งออกแสดงเป็นตัวแทนของตนก็ดี รู้แล้วยอมให้บุคคลอีกคนหนึ่งเชิดตัวเขาเองออกแสดงเป็นตัวแทนของตนก็ดี ท่านว่าบุคคลผู้นั้นจะต้องรับผิดต่อบุคคลภายนอกผู้สุจริตเสมือนว่าบุคคลอีกคนหนึ่งนั้นเป็นตัวแทนของตน” **ป.พ.พ. มาตรา 822** “ถ้าตัวแทนทำการอันใดเกินอำนาจตัวแทน แต่ทางปฏิบัติของตัวการทำให้บุคคลภายนอกมีมูลเหตุอันสมควรจะเชื่อว่าการอันนั้นอยู่ภายในขอบอำนาจของตัวแทนไซร้ ท่านให้ใช้บทบัญญัติมาตราก่อนนี้เป็นบทบังคับ แล้วแต่กรณี” **ป.พ.พ. มาตรา 823** “ถ้าตัวแทนกระทำการอันใดอันหนึ่งโดยปราศจากอำนาจก็ดี หรือทำนอกทำเหนือขอบอำนาจก็ดี ท่านว่าย่อมไม่ผูกพันตัวการ เว้นแต่ตัวการจะให้สัตยาบันแก่การนั้นถ้าตัวการไม่ให้สัตยาบัน ท่านว่าตัวแทนย่อมต้องรับผิดต่อบุคคลภายนอกโดยลำพังตนเอง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าบุคคลภายนอกนั้นได้รู้อยู่ว่าตนทำการโดยปราศจากอำนาจหรือทำนอกเหนือขอบอำนาจ” **ป.พ.พ. มาตรา 1166** “บรรดาการซึ่งกรรมการคนหนึ่งได้ทำไปแม้ในภายหลังความปรากฏว่าการตั้งแต่งกรรมการคนนั้นมีข้อบกพร่องอยู่บ้างก็ดี หรือเป็นผู้บกพร่องด้วยองค์คุณควรแก่ตำแหน่งกรรมการก็ดี ท่านว่าการที่ได้ทำนั้นย่อมสมบูรณ์เสมือนดังว่าบุคคลผู้นั้นได้รับการแต่งตั้งโดยถูกต้องและบริบูรณ์ด้วยองค์คุณของกรรมการ” **ป.พ.พ. มาตรา 5** “ในการใช้สิทธิแห่งตนก็ดี ในการชำระหนี้ก็ดี บุคคลทุกคนต้องกระทำโดยสุจริต” **ป.พ.พ. มาตรา 6** “ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลทุกคนกระทำการโดยสุจริต”

9. คำพิพากษาศาลฎีกาที่อ้างในบทความอยู่ในทะเบียนตัวบทและคำพิพากษาที่ยืนยันแล้วของสำนักงาน ซึ่งตรวจกับระบบสืบค้นคำพิพากษาของศาลฎีกา (deka.supremecourt.or.th) ข้อความด้านล่างเป็นการสรุปสาระ ไม่ใช่การคัดคำต่อคำ เว้นแต่ข้อความในเครื่องหมายคำพูดในเนื้อบทความ **คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3419 - 3420/2553** คำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ที่ผู้ไม่ได้รับ

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

มอบฉันทะเป็นลายลักษณ์อักษรลงนามแทนบริษัท ถือว่าบริษัทไม่ได้ยื่นคำร้อง และบริษัทให้สัตยาบันในภายหลังไม่ได้ บริษัทจึงไม่มีอำนาจฟ้องตามมาตรา 7 (1) และมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 **คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3616/2554** การที่เทศบาลรับคำร้องไว้พิจารณาและมีคำวินิจฉัยแล้ว ไม่ใช่การรับรองว่าผู้ลงนามมีอำนาจกระทำการแทน เทศบาลจึงยกเรื่องอำนาจของผู้ลงนามขึ้นต่อสู้ในศาลภายหลังได้ **คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7626/2568** บริษัทมีผู้ถือหุ้นสามคน กรรมการที่ร่วมกันกระทำการแทนบริษัทคนหนึ่งเบิกถอนเงินจากบัญชีของบริษัทแล้วเบียดบังเป็นของตน ความผิดกระทำต่อนิติบุคคลซึ่งผู้แทนของนิติบุคคลเป็นผู้ฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (3) แต่เมื่อผู้กระทำผิดคือกรรมการผู้มีอำนาจเอง ผู้ถือหุ้นซึ่งมีส่วนได้เสียโดยตรงย่อมเป็นผู้เสียหาย

10. **ป.อ. มาตรา 264** “ผู้ใดทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เติมหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใด ๆ ในเอกสารที่แท้จริง หรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้าได้กระทำเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดกรอกข้อความลงในแผ่นกระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งมีลายมือชื่อของผู้อื่นโดยไม่ได้รับความยินยอม หรือโดยฝ่าฝืนคำสั่งของผู้อื่นนั้น ถ้าได้กระทำเพื่อนำเอาเอกสารนั้นไปใช้ในกิจการที่อาจเกิดเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือประชาชน ให้ถือว่าผู้นั้นปลอมเอกสาร ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน” **ป.อ. มาตรา 265** “ผู้ใดปลอมเอกสารสิทธิหรือเอกสารราชการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท” **ป.อ. มาตรา 267** “ผู้ใดแจ้งให้เจ้าพนักงาน ผู้กระทำการตามหน้าที่จดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารมหาชนหรือเอกสารราชการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐานโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” **ป.อ. มาตรา 268** “ผู้ใดใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำความผิดตามมาตรา 264 มาตรา 265 มาตรา 266 หรือมาตรา 267 ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นผู้ปลอมเอกสารนั้น หรือเป็นผู้แจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความนั้นเองให้ลงโทษตามมาตรานี้แต่กระทงเดียว” **พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 มาตรา 42** “บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด กระทำ หรือยินยอมให้กระทำการดังต่อไปนี้(1) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอน หรือปลอมบัญชี เอกสาร หรือหลักประกันของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือที่เกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือ(2) ลงข้อความเท็จ หรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชี หรือเอกสารของห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท หรือที่เกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทถ้ากระทำหรือยินยอมให้กระทำการเพื่อลวงให้ห้างหุ้นส่วน บริษัท ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

11. **อังกฤษและเวลส์** Companies Act 2006 section 40 (Power of directors to bind the company) (legislation.gov.uk ข้อความปรับปรุงถึงการแก้ไขที่มีผลก่อนหรือในวันที่ 15 ตุลาคม 2569) สาระตามที่สรุปในเนื้อบทความ **Smith v Henniker-Major & Co** [2002] EWCA Civ 762 (22 July 2002) Court of Appeal (Schiemann LJ, Robert Walker LJ, Carnwath LJ) (bailii.org) ซึ่งอ้าง *Royal British Bank v Turquand* (1856) 6 E & B 327 และ *Morris v Kanssen* [1946] AC 459 รายการคดี Turquand ในฐาน English Reports ของ CommonLII คือ [1856] EngR 470 (commonlii.org) ตรวจเมื่อ 23 ตุลาคม 2569

12. **เยอรมนี** Handelsgesetzbuch (HGB) § 15 Abs. 1 “Solange eine in das Handelsregister einzutragende Tatsache nicht eingetragen und bekanntgemacht ist, kann sie von demjenigen, in dessen Angelegenheiten sie einzutragen war, einem Dritten nicht entgegengesetzt werden, es sei denn, daß sie diesem bekannt war.” Abs. 2 “Ist die Tatsache eingetragen und bekanntgemacht worden, so muß ein Dritter sie gegen sich gelten lassen. Dies gilt nicht bei Rechtshandlungen, die innerhalb von fünfzehn Tagen nach der Bekanntmachung vorgenommen werden, sofern der Dritte beweist, daß er die Tatsache weder kannte noch kennen mußte.” Abs. 3 “Ist eine einzutragende und bekannt gemachte Tatsache unrichtig eingetragen, so kann sich ein Dritter demjenigen gegenüber, in dessen Angelegenheit die Tatsache einzutragen war, auf die eingetragene Tatsache berufen, es sei denn, dass er die Unrichtigkeit kannte.” (gesetze-im-internet.de) ตรวจเมื่อ 23 ตุลาคม 2569

13. **งานนิติเศรษฐศาสตร์ (ตรวจข้อมูลบรรณานุกรมกับ Crossref เมื่อ 23 ตุลาคม 2569)** George A. Akerlof, “The Market for ‘Lemons’: Quality Uncertainty and the Market Mechanism,” *The Quarterly Journal of Economics* 84(3) (1970) 488 (doi:10.2307/1879431) Benito Arruñada, *Institutional Foundations of Impersonal Exchange: Theory and Policy of*

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html

Contractual Registries (University of Chicago Press 2012) (doi:10.7208/chicago/9780226028354.001.0001) Simeon Djankov, Rafael La Porta, Florencio Lopez-de-Silanes & Andrei Shleifer, "The Regulation of Entry," *The Quarterly Journal of Economics* 117(1) (2002) 1-37 (doi:10.1162/003355302753399436)

14. **งานข้ามศาสตร์ วิทยาการเข้ารหัสลับ (ตรวจข้อมูลบรรณานุกรมกับ Crossref เมื่อ 23 ตุลาคม 2569)** Whitfield Diffie & Martin E. Hellman, "New Directions in Cryptography," *IEEE Transactions on Information Theory* 22(6) (1976) 644-654 (doi: 10.1109/TIT.1976.1055638)

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamcorporatelaw.com/articles/company-certificate-thailand.html